

Győri Ítéltábla
Pf.III.20.447/2011/11. szám

Az ítéltábla pártfogó ügyvéd által képviselt **I.r.**, a pártfogó ügyvéd által képviselt **II.r. felpereseknek** dr. Paróczai Tibor ügyvéd által képviselt **I.r. és II.r alperesek** ellen **végrendelet érvénytelenségének megállapítása** iránt indított perében, a ... Megyei Bíróság 2011. október 27. napján kelt 28.P.21.747/2010/19. számú ítéletével szemben, az I.r. felperes által 20., 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.
A perköltségre vonatkozó rendelkezéseket pedig azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy a felperesek az elsőfokú perköltséget az alperesek, mint egyetemleges jogosultak javára kötelesek megfizetni.

Kötelezi az ítéltábla a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 napon belül az alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 200.000.-(kettőszázezer) forint másodfokú perköltséget, viseljék továbbá a fellebbezéssel felmerült költségeiket.

Megállapítja, hogy a felperesek a fellebbezési eljárásban teljes egészében pervesztesek lettek.

A feljegyzett 509.400.-(ötszázkilencezer-négyszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

Az irányadó tényállás szerint néhai "A" 2007. október 27-én elhalálozott. Leszármazója nem volt, felmenői már nem éltek, törvényes örökösei néhai "B" testvére jogán egymás között $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{4}$ arányban az I. és II. r. felperesek, továbbá az örökhagyó másik testvére, néhai I.rendű alperes neve törvényes örököseként az I.r. alperes, valamint "C" jogán "D".

Az örökhagyó "**Helység**"1-en 2007. április 18. napján írásbeli magánvégrendeletet alkotott "E" ügyvéd közreműködése mellett. Ebben összes ingó- és ingatlanvagyonra örököseként

egymás közt egyenlő arányban az I. és II. r. alpereseket nevezte meg. A hagyatéki eljárásban a végrendelet alapján került sor az alperesek részére a hagyatékátadásra.

A felperesek a hagyaték tekintetében törvényes öröklés jogcímére alapítva tulajdonjogi igényt érvényesítettek. Álláspontjuk szerint az írásbeli magánvégrendelet érvénytelen, mert azt nem az örökhagyó írta alá, a végrendelet érvénytelenségére figyelemmel a hagyaték $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{4}$ részben a felpereseket illeti törvényes öröklés jogcímén.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította, megállapította, hogy a le nem rótt 509.400.-Ft illeték az állam terhén marad. Kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 napon belül egyetemlegesen 400.000.-Ft perköltséget az alpereseknek.

Határozata indokolásában úgy foglalt állást, hogy a végrendelet mind alakilag, mind pedig tartalmilag megfelel az írásbeli magánvégrendelet kritériumainak, azon az örökhagyó aláírása szerepel, és a két tanú aláírása is megtalálható, de tartalmilag sincs olyan rendelkezése, amely azt kérdésessé vagy érvénytelenné tenné.

Kiemelte, hogy több alkalommal oktatta ki a felpereseket az őket terhelő bizonyítási teherre, a bizonyítandó tényekre és a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeire, a felperesek azonban ennek ellenére sem kérték írásszakértő perbe való bevezetését. A meghallgatott peres felek, illetőleg tanúk vallomása alapján pedig nem nyert bizonyítást a felperesek azon állítása, hogy a végrendeleten lévő aláírás nem az örökhagyótól származik.

A ... Megyei Önkormányzat ... Kórházának megkeresését követően megállapítható volt, hogy az örökhagyó 2007. 04. 13. és 04. 25. között folyamatos kezelés alatt állt, és betegszállítással sem hagyta el a kórházat. Az ügyvéd és a tanúként kihallgatott "F" egybehangzóan adták elő az örökhagyó végrendelkezésének körülményeit. Ezek után a bíróság szükségtelennek ítélte az OEP megkeresésére irányuló további felperesi bizonyítási indítványt, a beszerzett bizonyítékok alapján megállapította, hogy az örökhagyó április 18-án a kórházban tette meg a végrendeletét.

A felperesek fellebbezése az ítélet hatályon kívül helyezésére, másodlagosan az alperesek javára megítélt elsőfokú perköltség mértékének csökkentésére irányult. A felperesek szerint az ítélet jogszabálysértő eljárás folytán született meg. A per későbbi szakaszában már jogi képviselő nélkül eljáró felpereseket a bíróság ugyanis nem tájékoztatta a pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezésének lehetőségéről a Pp. 7. § (2) bekezdése alapján. A jogi végzettséggel nem rendelkező felperesektől így nem várható el, hogy a bizonyítási teherrel való tájékoztatás alapján írásszakértő, illetőleg a beszámítási képesség vonatkozásában igazságügyi orvosszakértő kirendelését indítványozzák.

A fellebbezésükhöz csatolták az örökhagyó házi orvosának - az elsőfokú ítélet meghozatalát követően kézhez vett - azon kimutatását, amely tartalmazza az örökhagyó nála való megjelenéseit. Eszerint 2007. április 13-án és 2007. április 19-én is jelentkezett a háziorvosnál az örökhagyó. Mindezek kétségbe vonják, hogy az örökhagyó április 13. és április 25. között folyamatosan a kórházban tartózkodott. Azaz a kórház területén nem készülhetett a végrendelet, azt az örökhagyó nem saját kezűleg írta alá.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az ítélet helyes indokai alapján való helybenhagyására irányult.

A felperesek fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az eljárásjogi rendelkezések maradéktalan betartásával folytatta le az elsőfokú eljárást, ennek során a per eldöntéséhez szükséges bizonyítás adatainak okszerű és logikai ellentmondástól mentes mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, döntésével és annak indokaival az ítélet tábla egyetértett, a fellebbezésre figyelemmel az alábbiakat emeli ki.

A felperesek eljárásjogi szabálysértésre hivatkozással kérték az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Megítélésük szerint a bíróság nem tett eleget a Pp. 7. § (2) bekezdéséből fakadó tájékoztatási kötelezettségének, ennek folytán az ítélet a Pp. 3. § (3) bekezdésébe is ütközik. Ezzel szemben megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget tett.

A felperesek keresetükben az örökhagyó végrendeletének érvénytelenségét arra hivatkozással állították, hogy a végintézkedést nem az örökhagyó írta alá, azaz a végrendeleten az örökhagyóként feltüntetett aláírás nem az örökhagyótól származik. A Pp. 164. § (1) bekezdésére figyelemmel ezen állításukat a felpereseknek kellett volna bizonyítaniuk. Miután a perben meghallgatott tanúk a felperesi állítást nem támasztották alá, így a bizonyítási kötelezettségüknek a továbbiakban igazságügyi írásszakértő perbevezetésével tehettek volna eleget. A releváns körben az elsőfokú bíróság konkrét és részletes tájékoztatást adott a felpereseknek a bizonyítandó tényekre, a bizonyítási teherre, valamint a bizonyítás módjára, a szakértői bizonyítás szükségességére, továbbá a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményére is kiterjedően (13. számú végzés). A II. r. felperes képviselőjében eljáró gondnokot nyilatkoztatta is arról, hogy a figyelmeztetést és a tájékoztatást megértette (14. számú jegyzőkönyv).

Mindezek után az I és II. r. felperesek (meghatalmazottjuk, illetve gondnokuk útján - 16. és 17. számú beadvány) egyaránt akként nyilatkoztak, hogy nem kérik az írásszakértő kirendelését.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a felperesek az elsőfokú bíróság széleskörű, mindenre kiterjedő tájékoztatása és felhívása ellenére sem bizonyították a keresetük alapjaként felhozott tényállításukat, a bíróságot a fentieket meghaladó körben a jogi képviselő nélkül eljáró felperesek felé sem terhelte további tájékoztatási kötelezettség, erre figyelemmel az elsőfokú bíróság a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeit megfelelően alkalmazva utasította el a felperesi keresetet.

A fellebbezésben foglaltakkal szemben az elsőfokú eljárás során a felperesek az örökhagyó beszámítási képességét nem vitatták, erre keresetet nem alapítottak. Az örökhagyó beszámítási képességének vizsgálata nem képezte a per tárgyát, az igazságügyi orvosszakértői bizonyításnak, így az erre irányuló esetleges bírósági tájékoztatásnak sem voltak meg az eljárásjogi feltételei, ezek elmaradását tehát a felperesek alappal nem kifogásolhatják.

Az ítélet tábla - az alperesek fellebbezési ellenkérelmében foglaltakkal egyezően - utal arra is, hogy a bíróság az első tárgyalásra a kitűző végzésre vezetett irodai utasítás tanúsága szerint a feleket az erre rendszeresített 102. nyomtatványon idézte, mely részletes tájékoztatást nyújt a feleknek mind a költségkedvezmények fajtájáról, mind azok tartalmáról, mind pedig a pártfogó ügyvéd kirendelésének lehetőségéről, az ezzel kapcsolatos kérelem előterjesztésének körülményeiről. Ebben a körben is alaptalanul kifogásolja tehát a felperesi fellebbezés az elsőfokú bíróság eljárását, a Pp. 7. § (2) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettség megsértésére való hivatkozás tehát nem megalapozott.

A fellebbezésben foglaltakkal kapcsolatosan az ítélet tábla kiemeli, hogy bár a perben önmagában nem az a releváns körülmény, hogy az örökhagyó a végrendelet elkészültekor kórházban tartózkodott-e, azaz a végrendeletet hol írta alá, hanem az, hogy az aláírás tőle származik-e. Mindemellett is az elsőfokú ítéletben részletesen értékelt peradatok alkalmasak voltak az elsőfokú bíróság ezirányú (a végrendelet keletkezési körülményeit érintő) ténymegállapításainak kellő megalapozására.

Alaptalan az elsőfokú perköltség összegét érintő fellebbezés is. Az elsőfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja szerint megállapítható (425.000.- Ft + Áfa) ügyvédi munkadíjhoz képest - ahogy arra ítéletének indokolásában is hivatkozott - a (6) bekezdés alapján mérlegeléssel mérsékelt összegű, bruttó 400.000.-Ft elsőfokú ügyvédi munkadíjat állapított meg, melynek megfizetésére a pereszes felperesek a Pp.78. § (1) bekezdése alapján kötelesek. A mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíj további leszállítása nem volt indokolt.

A kifejtettakra figyelemmel az ítélet tábla a Pp.253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - a felpereseket perköltség megfizetésére marasztaló ítéleti rendelkezés pontosítása mellett - helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperesek a Pp.78. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni az alperesek, mint egyetemleges jogosultak részére a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az elsőfokú perköltség felét kitevő ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget, ugyanakkor költségmentességükre figyelemmel az állam által előlegezett fellebbezési illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Az ítélet tábla a Pp. 87. § (2) bekezdésére figyelemmel a pártfogó ügyvéd által képviselt felperesek tekintetében megállapította, hogy a másodfokú eljárásban teljes mértékben pereszesnek minősülnek.

Győr, 2012. szeptember 3. napján

Dr. Zámbo Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.
előadó bíró

Dr. Vass Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó: